

ÅRSRAPPORT VITENSKAPSKOMITEEN FOR MATTRYGGHET 2004

I forbindelse med omorganiseringen av matforvaltningen pr 1.1.2004 ble det bestemt å etablere en vitenskapskomité for mattrygghet. Komiteens hovedoppgave er å foreta uavhengige risikovurderinger for Mattilsynet om forhold som har direkte eller indirekte betydning for helsemessig trygg mat langs hele matkjeden, fra jord og fjord til bord. Et eget sekretariat bistår komiteen med å tilrettelegge arbeidet både faglig og praktisk, herunder sørger for åpen og tilgjengelig kommunikasjon om komiteens arbeid.

Siden oppstartåret 2004 måtte ventes å bli et spesielt år i forhold til virksomhet og drift senere, ble det laget to mål som kun vil gjelde dette første året og som omhandler etablering. Det ble videre satt opp fire hovedmål knyttet til virksomheten når den første innledende fasen er gjennomført.

Mål 1 2004: Etablering av Vitenskapskomiteen for mattrygghet (VKM)

Delmål	Status
Sammensetning av VKM	<p>Rekruttering, kvalitetssikring og sammensetning av hovedkomiteen og faggruppene (nov 2003 – mars 2004) er gjennomført.</p> <p>VKM ble utnevnt av Helseministeren 1.4.04.</p> <p>VKM har i 2004 avviklet i alt 29 møter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 felles oppstartsmøte for hele komiteen og sekretariatet - 3 møter i Hovedkomiteen - 23 faggruppemøter - 1 ad hoc-gruppemøte - 1 møte i undergruppe for dietetiske produkter <p>Nødvendig supplering av faggrupper er vurdert, og vil bli foretatt våren 2005.</p>
Utarbeide rutiner	<p>Det er opprettet stilling som rådgiver for Hovedkomiteen med ansvar for overgripende saker som prinsipper, roller og retningslinjer for samarbeid.</p> <p>Mange praktiske rutiner og formelle prinsipper er på plass, blant annet for habilitet.</p> <p>Rutiner for samhandling mellom sekretariatet og faggruppene er det jobbet med. (Skal opp i Hovedkomiteen 17.02.05.)</p> <p>Godtgjøringsrutiner og betaling for oppdrag er en viktig sak som det haster med å få avklart.</p>

Mål 2 2004: Etablering av Sekretariatet for VKM

Delmål	Status
Bemanne sekretariatet	Se vedlagte organisasjonskart. (Alle var på plass 01.11.05.)

Utarbeide rutiner	Administrative rutiner i forhold til FHI er avklart i hovedtrekk, men det gjenstår å få gehør for en del av VKMs spesielle behov i forhold til bruk av fellestjenestene. Interne rutiner er etablert, og disse utvikles fortløpende.
Etablere kontorene	Etablert.
Visjoner og strategi	Sekretariatet har startet arbeidet med en strategiplan for 2005-2006, samt en aktivitetsplan for 2005. (Forslag legges fram for Hovedkomiteen 17.02.05.)

Hovedmål 1: Uavhengige vitenskapelige risikovurderinger langs hele matkjeden

Totalt antall saker mottatt i 2004 var 52. Av disse ble 27 ferdigbehandlet i 2004 mens 25 var under arbeid ved årsskiftet.

Bestilte/gjennomførte saker har vært noe ujevnt fordelt på fagområdene. Det har vært mange spørsmål på GMO, emballasje, kosmetikk, miljøgifter, dietetiske produkter og ny mat. I tillegg kom det flere store spørsmål innen dyrevernområdet og ett på plantehelse i løpet av siste halvår. (oversikt over mottatte saker vedlagt).

Alle spørsmål i 2004 kom fra Mattilsynet.

Delmål	Status pr 31.12.04
Risikovurderings arbeid:	
Gruppe 1 Faggruppe for hygiene og smittestoffer	4 saker under arbeid.
Gruppe 2 Faggruppe for plantehelse, plantevernmidler og rester av plantevernmidler	Ferdigstilt 1 sak. 1 sak under arbeid. Etablert rutiner for å overta risikovurderingsoppgavene til Rådet for plantevernmidler fra 01.01.05.
Gruppe 3 Faggruppe for GMO	Ferdigstilt 9 saker. 1 sak under arbeid.
Gruppe 4 Faggruppe for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk	Ferdigstilt 6 saker. 2 saker under arbeid.
Gruppe 5 Faggruppe for forurensninger, naturlige toksiner og medisinerester i matkjeden	Ferdigstilt 3 saker. 5 saker under arbeid.
Gruppe 6 Faggruppe for fôr til terrestriske og akvatiske dyr	Ingen saker.
Gruppe 7	Ferdigstilt 8 saker.

Faggruppe for ernæring (human), dietetiske produkter, ny mat og allergi	6 saker under arbeid.
Gruppe 8 Faggruppe for dyrehelse og dyrevelferd (dyrevern)	4 saker under arbeid.
Hovedkomiteen	2 saker under arbeid., herunder ”Helhetssyn på fisk og sjømat”. Avklart mange prinsipielle spørsmål og rutiner.

Hovedmål 2: Åpen, forståelig og tilgjengelig risikokommunikasjon fra VKM

Delmål	Status
Oppdatert, oversiktlig og forståelig webside (www.vkm.no)	Hjemmesiden ble operativ i løpet av desember. Videreutvikles i 2005 med blant annet engelske sider og ekstranett.
Informasjonsstrategi for VKM	Informasjonsrådgiver har startet dette arbeidet.
Informasjonsmateriell	Arbeidet med hjemmesiden ble prioritert, slik at arbeidet med dette først vil starte våren 2005.

Hovedmål 3: Felles rolleforståelse av risikoanalysen

Det er fremdeles behov for avklaringer mellom ulike aktører når det gjelder oppgavefordeling, samarbeidsrutiner og roller. Spesielt gjelder dette på fagområder uten tidligere erfaring med risikoanalyse (slik den defineres av bl a EU og Codex). Dette arbeidet ble prioritert høyt i annet halvår 2004, og arbeidet vil fortsette utover i 2005.

Delmål	Status
Samhandling med Mattilsynet	Utviklingen av rutiner for samhandling med Mattilsynet har hatt høy prioritet i 2004. Det er laget et eget dokument som avklarer forholdet. Det er planlagt å lage samarbeidsrutiner med Mattilsynet på risikokommunikasjon.
Samhandling med FoU-miljøene og andre relevante institusjoner	Arbeidet med dette vil fortsette i 2005.
Kriser og hastesaker	Har vært tema på møter med Mattilsynet i 2004. Arbeidet vil fortsette i 2005.

Hovedmål 4: Høy faglig kvalitet i VKM

Delmål	Status
Kompetanseoppbygging og utvikling av komiteen	Risikoanalyse var tema på oppstartsmøtet 4.6.04. Komitémedlemmer har deltatt på fagseminarer og møter. Kurs i risikoanalyse og mediehåndtering er planlagt gjennomført i 2005.

Kompetanseoppbygging og utvikling av sekretariatet	Ansatte i sekretariatet har deltatt på ulike kurs, konferanser og møter.
Internasjonalt arbeid	Deltatt i EFSA- komiteer og fora, nordisk arbeid med mer. Fast deltagelse i EFSA Advisory Forum og i AFs Communications Working Group.
Effektiv drift	Stillingsbeskrivelser for Sekretariatet er i hovedtrekk på plass, i tillegg til post- og maillister. Det er utviklet maler for blant annet innkallinger, sakslister, dokumentnummerering og protokoller.

Økonomi

Bevilgningen for 2004 beløp seg til 17,0 millioner kroner, hvorav av 2,0 millioner ble betalt til Nasjonalt folkehelseinstitutt til dekking av husleie og felleskostnader, jf tildelingsbrevet.

VKM hadde et mindreforbruk på kr 7 481 666,52 i 2004. Året må imidlertid ikke betraktes som et representativt år i forhold til ressursbehov. Komiteen var først på plass fra 1.4. og det tok tid å få ansatt alle i sekretariatet. De fire siste fagkoordinatorerne var først på plass høsten 2004. Aktivitetsnivået var på sitt høyeste i 4. kvartal.